

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11165950>

Sayitova Manzura Anvarovna

O'zbekiston Finlandiya pedagogika

instituti Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida

Annotatsiya: *maqolada Power point dasturi asosida ijodkorlikni oshirish hamda jamiyatimizda yangi ijtimoiy munosabatlarning shakllanishini, ta'limning dunyo ta'limi tizimiga integratsiyalashuvini, taraqqiy ettirish jarayonlarining rivojlanishini ta'lim jarayonida zamonaviy o'qitish texnologiyalariga yangicha yondashuv zarurligi haqida bayon etilgan.*

Kalit so'zlar: *Power point, animatsiya, elektron darsliklar, demokratiya, integratsiyalash, tasviriy san'at, elektron plyonka, grafik obyekt, zamonaviy texnologiya*

Power point dasturi multimedia tayyorlashda katta imkoniyatlarga ega. Ulardan foydalanib, turli mavzularda multimedia tayyorlash va dars jarayonida foydalanish keng tarqalmoqda. Power point dasturining o'quv jarayonida multimedia vositalaridan foydalanishning rivojlanishi turli multimedia mahsulotlari va nihoyat elektron darsliklarning paydo bo'lishiga olib keldi. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi internet tarmoqlarining keng rivojlanishiga yo'l ochdi. Shu bilan birga, multimedia vositalarini keng qo'llashda ob'ektiv muammolar mavjud. Hozirda bizda tasviriy san'at va muhandislik grafikasini o'qitishda qo'llanilishi mumkin bo'lgan o'quv videolari juda kam. Lekin ular talabalar bilan yaratilishi mumkin. Kelgusida masofaviy ta'limning tobora kengayib borishi, darslik va o'quv qo'llanmalarining elektron variantini yaratish o'quv jarayonida kompyuterlardan keng foydalanishga olib keladi. O'quv jarayonini tashkil etishda texnik vositalar ham muhim o'rin tutadi.

Bugungi kunda uzluksiz ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan tub o'zgarishlarni yanada takomillashtirish uchun kompyuter texnologiyasini ta'lim jarayonidagi o'rni, uning pedagogik va psixologik xususiyatlarini ilmiy-tadqiqot misolida yoritish, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish darajalarini yana bir bora ko'rib chiqishni talab etadi.

Respublikamizda bo'layotgan ijobiy o'zgarishlar ta'lim sohasida ham ma'lum yangiliklar, tubdan o'zgarishlar bo'lishini taqazo etadi. Haqiqatdan ham, chuqur bilimli, keng dunyoqarashli komil shaxsni tarbiyalash masalasi pedogoglardan yangicha ishlash prinsiplarini amalga oshirishni talab qiladi va katta ma'suliyat yuklaydi. Jahon ta'limi amaliyotida qo'llanilayotgan asosiy o'qitish texnologiyalarini amalda qo'llasak, biz uchun kerak yutuqlar amalga oshgan bo'lar edi.

Taqdimot muharrirlarining maqsadi turli jarayonlar uchun taqdimotlar yaratishdan iborat. Bu maqsadda MicroSoft firmasi foydalanuvchilarga Power Point dasturini yaratgan. Slaydlar yaratishning usullarini Power Point 2016 varianti orqali tanishamiz. Power soʻzining maʼnosi “biror bir narsaga jon bagʻishlash” yoki “qurilmalarni yoqish” kabi maʼnolarni anglatadi.

Point soʻzining maʼnosi esa “nuqta” degani. Demak, Power Point soʻzining maʼnosi “nuqtani ishlatish”, “nuqtaga jon kiritish” maʼnolari bilan mos keladi. Power Point taqdimot yaratish dasturlari ichida eng yaxshisi va qulay dastur hisoblanadi.. Maʼruzachi biror axborotni tinglovchiga yetkazishda namoyish materiallaridan foydalanadi.

Namoyish materiallari qogʻoz, elektron, plyonka, va prospektlar koʻrinishida boʻlishi mumkin. Power Point ushbu koʻrinishdagi namoyish materiallarini tayyorlashda qoʻllaniladigan asosiy dastur hisoblanadi. Power Point dasturida inson faoliyatidagi (biror sohada) namoyish uchun toʻplangan materiallarni slaydlarga joylashtirish, ularni multimedia (matn, audio, video, animatsiya va grafik obʻyekt)lardan foydalanib shakllantirish, masalan: matn mazmunini rasm koʻrinishida tasvirlash, maxsus effektlar yordamida bezash orqali tezkor taqdimotlar yaratishni taʼminlaydi. Power Point dasturi va uning ish oynasi Power Point dasturida ikkita asosiy tushuncha mavjud, slayd - multimedia tizimlarini koʻrsatuvchi sahifa va taqdimot - slaydlar va maxsus effektlar toʻplami boʻlib, u bitta faylda saqlanadi. Power Point boshqa dasturlar bilan chambarchas bogʻlangan. Power Point taqdimotlarini yaratishda Word matnlarini, Excel elektron jadvallarini va grafikani bogʻlash mumkin.^[1]

Power Pointda dasturining asosiy elementlari, animatsion effektlar. Faraz qiling, Siz odamlar bilan toʻla majlislar zalidasiz. Shu yerdan turib oʻzingizning yangi fikrlaringizni boʻlgʻusi mijozlaringizga etkazish uchun imkoniyat paydo boʻldi. Ushbu imkoniyatni amalga oshirishda Power Point yordamga keladi. Bu dastur har xil video-klip va animatsiyalardan foydalanib taqdimot yaratish orqali, oʻz fikringizni tushunarli qilib yetkazib berish imkoniyatini beradi. Shu bilan bir qatorda, bugungi kunda reklamalarga juda keng eʼtibor berilmoqda. Reklamalarning har xil koʻrinishlari: sahifalar, eʼlonlar, tele va radio reklamalar sizga maʼlum. Bugungi kunda kompyuter - reklamalarini yaratish va tarqatish boʻyicha eng kuchli vositaga aylandi. Reklama namoyishini yaratish bu koʻp vaqtni talab qiladigan, juda muhim va maʼsuliyatli jarayondir. Bu oʻrinda sizdan talab qilinadigan rasmlar, animatsiya (harakat), qisqa matnlardan iborat ssenariyni oʻylab topishdir. Namoyish(prezentatsiya)lar va slayd-filmlar tayyorlashda eng effektiv va universal vositalardan biri - bu Microsoft Office ilovasidagi - MS Power Point dasturidir. U grafik axborotlar, slaydlar, ovoz, video kliplar, animatsiyalardan foydalanib, sizga sifatli namoyishlar yaratish imkonini beradi. Zamonaviy kompyuter va proyektorlardan foydalangan holda seminarlar, konferensiyalar, bitiruv ishlari himoyalari hamda oʻquv jarayonida namoyishlardan foydalanish oddiy holga aylandi.

Animatsiya - bu slaydlarni namoyish qilish va koʻrsatishda ularni samaradorligini oshiruvchi tovush, rang, matn va harakatlanuvchi effektlar va ularni yigʻindisidan iborat.

Tarqatma material deb namoyish slaydlarini bitta sahifaga ikki, to'rt yoki oltitadan qilib chop etib anjuman qatnashchilarga tarqatish uchun tayyorlangan materialga aytiladi.^[21]

Reklama prezentastiyasini yaratish bu ko'p vaqtni talab qiladigan, juda muhim va mas'uliyatli jarayondir. Bu o'rinda sizdan talab qilinadigani bu rasmlar, animatsiya (harakat), qisqa matnlardan iborat ssenariyni o'ylab topish. Prezentastiyalar tayyorlashda eng effektiv va universal vositalardan biri-bu Microsoft Office ilovasidagi-Power Point dasturidir. U grafik axborotlar, taqdimotlar, ovoz, video kliplar, animastiyalardan foydalanib, sifatli taqdimotlar yaratish imkonini beradi. Microsoft Power Point dasturi 1987-yildan boshlab paydo bo'lgan bo'lsa ham, ammo prezentatsion grafik ishlarida yetakchi o'rin tutadi. Bu dasturning keyingi versiyalarida esa shu dasturga yangi qo'shimcha fikrlar va prezentastiyalarni qo'llashning yangi usullari ishlab chiqildi. Microsoft Power Pointdan foydalanayotgan har bir foydalanuvchi xoh u yangi ish boshlovchi bo'lsa, xoh tajribali bolishidan qat'iy nazar, ushbu dasturga kiritilgan yangi usullarni yuqori darajada baholaydi.^[2]

Microsoft PowerPoint – taqdimotlarni tayyorlash va taqdimotlarni hosil qilish uchun mo'ljallangan bo'lib, unda yaratilgan taqdimotlarda oddiy animatsiyalar hosil qilish mumkin. Taqdimot – ma'ruza, biznes reja va hokazolar bo'lishi mumkin. Har bir taqdimot bir necha slayddan tashkil topgan bo'lishi mumkin. Microsoft Power Point – universal, imkoniyatlari keng bo'lgan, ko'rgazmali grafika amaliy dasturlari sirasiga kiradi va matn, rasm, chizma, grafiklar, animatsiya effektlari, ovoz, videorolik va boshqalardan tashkil topgan slaydlarni yaratish imkonini beradi. Kompyuterli o'qitish texnologiyasi asosan elektron ta'lim resurslari orqali amalga oshiriladi. Kompyuterli o'qitish texnologiyasining xususiyati shundaki: ta'lim oluvchining mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan; o'qituvchi ta'lim jarayonida maslahatchi sifatida qatnashadi; o'qitish jarayonidagi axborot vositalari va resurslari faol integratsiyasi ta'minlanadi; o'qitish motivatsiyasi oshiriladi; ta'limning intensivligi va natijaviyligini oshiradi; ta'lim oluvchining mustaqil ishlash va izlash malakalarini shakllantiradi.

Kompyuterli o'qitish jarayonini samarali tashkil etilishi o'quv maqsadlariga kafolatli erishishni ta'minlaydi. Agar o'qitish jarayoni yaxshi tashkil etilmasa, ilg'or o'qitish texnologiyalari ham samara bermaydi.^[22]

Bu texnologiya o'quv axborotlarining verbal va tasavvurli shakllarini birgalikda namoyon etish, o'qitish jarayonini maqsadlarga moslashtirish imkonini beradi. Kuzatishlarning ko'rsatishicha, o'qituvchi, bilimlarni o'zlashtirish jarayonini tashkil etuvchi va boshqaruvchi sifatida qatnashadi va talabalarning kompyuter bilan ishlagandagi rasmiy ko'nikmalariga faqat tuzatishlar kiritish va nazorat qilish bilan cheklanadi. Shu boisdan ham

²¹ Axmedov N. Toyloqov "Informatika" darsligi Toshkent 2001-yil

²² D.E.Omonov International Journal of Innovations in engineering research and technology 2021-yil 199 bet

Power Point dasturining o'quvchi yoshlarga o'rgatishda zamonaviy texnologiyalaridan foylanib yaxshi natijaga erishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. G'ulomov S.S., va boshqalar. Axborot tizimlari va texnologiyalari: Oliy o'quv yurti talabalari uchun darslik Akademik S.S. G'ulomovning umumiy tahriri ostida -T.: «Sharq», 2000-yil. 529 b.

2. A.Aripov A Xaydarov "Informatika asoslari"2022-yil

3. Ahrorovna, R. D. Z. (2023). MUAMMOGA ASOSLANGAN TA'LIM (PBL) DOIRASIDA CHIZMACHILIK DARSLARINI TASHKIL ETISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 377-379.

4. Drobchenko, N. V., & Fakhriddinov, M. F. (2022). USING THE COREL DROW COMPUTER PROGRAM TO DEVELOP STUDENTS'CREATIVE ABILITIES THROUGH DRAWING.

5. Сайитова, М. А. (2023). СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ТАРБИЯДАН БОШЛАНАДИ. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(9), 917-922.

6. Faxriddin o'g'li, F. M. (2024). COMPUTER GRAPHICS IN THE SPHERE OF DRAWING DETAILS: ENHANCING CREATIVITY AND PRECISION. *INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 4(37), 196-199.

7. D.E.Omonov International Journal of Innovations in engineering research and technology 2021-yil 199 bet

8. Faxriddin o'g'li, F. M. (2023). КОМПЬУТЕР ВА УНИНГ GLOBAL TA'LIMDAGI KREATIV O'RNI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(6), 514-521.

9. Faxriddin o'g'li, F. M. (2024). COMPUTER GRAPHICS: EXPLORING COMPUTER GRAPHICS IN AREAS DRAWING AND ARTS. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 2(19), 43-46.

10. Faxriddin o'g'li, F. M. (2024). EXPLORING THE SPECIFIC INNOVATIONS OF COMPUTER GRAPHICS IN DRAWING SCIENCE. *Научный Фокус*, 1(10), 56-58.